

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>Het grootste spektakel ter wereld. Bewijs voor evolutie.</p> <p>Richard Dawkins</p> <p>2009</p> <p>Engels origineel: The Greatest Show on Earth: The evidence for evolution.</p>	<p>In zeer bevattelijke bewoordingen legt bioloog Richard Dawkins (in Engeland uitgeroepen tot meest invloedrijke denker van 2013) uit hoe de mechanismen van evolutie in elkaar zitten. Het wordt zelden technisch en de illustraties in het boek zijn prachtig. Dawkins geeft aan hoe we evolutie recht onder onze ogen kunnen waarnemen, ondermeer door veredeling van planten en dieren en het 'wonder' van het ontstaan van een mens in negen maanden.</p>	<p>Dit boek reikt de noodzakelijke voorkennis aan om over te stappen naar de bevindingen uit de hardste domeinen van de psychologie: evolutionaire psychologie, cognitieve psychologie, gedragsgenetica. Wie de principes van evolutie (natuurlijke selectie, genetische drift...) kent en begrijpt trapt niet zo snel in de val waarin vele sociale wetenschappers en leken trappen: men zoekt oorzaken van ons gedrag op de verkeerde plaats en denkt dat <i>alles</i> is aangeleerd.</p> <p>Link met ons werkveld: De mechanismen die we erfd van onze voorouders spelen nog steeds een rol in ons functioneren thuis en op het werk. Hoe meer we de menselijke natuur kennen, hoe groter de kans dat we hem in goede banen kunnen leiden ('cultuur').</p>
<p>De natuur als ontwerper.</p> <p>George C. Williams</p> <p>1996</p> <p>Engels origineel: Plan and purpose in nature.</p>	<p>Het boek beschrijft hoe evolutie 'levende wezens ontwerpt'.</p> <p>Diverse sub theorieën van Darwin komen in dit boek aan bod. Een voorbeeld is seksuele selectie (deze verklaart waarom ook mensen mannen naar status streven). Wat is de genetische code, wat zijn allelen en basen? Waarom is evolutie niet mogelijk zonder genetische variatie? Waarom zijn eicellen en zaadcellen zo belangrijk en wat is het nut van ouder worden? Ook verrassende zaken komen aan bod, zoals waarom onze angst voor vreemde talen en gebruiken een 'adaptatie' is.</p>	<p>Dezelfde argumentatie als bij Dawkins' boek. Het boekje is echter klein en beslaat slechts 200 blz. Wie afgeschrikt wordt door het volume van Dawkins' boek doet er goed aan dit boek te lezen. Het boek is zeer helder geschreven (vertaald).</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>Darwin's dangerous idea: evolution and the meanings of life.</p> <p>Daniel Dennett</p> <p>1996</p>	<p>Deze beroemde filosoof legt op een heel eigen maar aangename manier uit wat het fundament uitmaakt van Darwins theorie, die tot op heden nog steeds overeind staat als een stevig huis. In het boek wordt 'descent with modificiation' heel duidelijk.</p>	<p>Het boek behoort tot de voorkeurliteratuur van heel wat mensen, inclusief mensen zoals Richard Dawkins, David Buss en dichter bij huis professor filosofie Johan Braeckman. De redenen om dit te lezen zijn dezelfde als de vorige.</p>
<p>Why Evolution is True.</p> <p>Jerry Coyne</p> <p>2010</p>	<p>Ondanks onze schoolse opleiding twijfelen toch nog heel wat mensen aan evolutie. De bewijzen die Coyne in zijn boek uiteenzet zijn overweldigend. Zo legt Coyne ook uit dat er geen 'missing links' tussen geëvolueerde soorten bestaan (we vinden ze niet allemaal – of nog niet) en dat we alsmaar meer fossielen vinden die aantonen dat evolutie een geleidelijk proces is. Hij legt uit hoe de geologische evolutie van de aarde hand in hand gaat met de evolutie van het leven en hoe afgezonderde geografische gebieden hun eigen typische levensvormen ontwikkelen. Levensvormen passen zich met name aan de omgeving aan en alle nu nog levende soorten zijn dus erg goed aangepast (survival of the fittest – to the environment).</p>	<p>Heel wat mensen beschouwen dit boek als het beste (neutrale) overzicht van de wetenschappelijke bewijzen voor evolutie. Wie gelovig is en gevoelig voor wat men zegt over het geloof, laat best het boek van Dawkins links liggen en vindt in dit boek een neutrale omschrijving zonder te provoceren.</p>
<p>Een kind heeft vele moeders – Hoe evolutie ons sociaal heeft gemaakt.</p> <p>Sarah Blaffer Hrdy</p> <p>2009</p> <p>Engels origineel: Mothers and Others. The evolutionary origins of mutual understanding.</p>	<p>Deze auteur behoort tot het multidisciplinaire en selecte kransje van onderzoekers van het Center for Evolutionary Psychology. Als antropologe leverde zij bijzondere bijdragen die aantoonde dat het klassieke feminisme de bal missloeg.</p> <p>In dit boek legt ze uit waar onze drang tot samenwerking vandaan komt, toont ze aan dat mensen (net als sommige andere soorten) aan gedeelde zorg voor kinderen (gedeelde broedzorg) doen en waarom vrouwen (jawel) meer geneigd zijn om voor kinderen te zorgen dan mannen.</p>	<p>Net zoals Ridley verklaart Hrdy hoe evolutie ons sociaal maakte en waarom samenwerking ons zoveel voordelen biedt.</p> <p>Link: het boek geeft een nuchtere kijk op een belangrijke kwestie: mannen en vrouwen en hun kinderen. Hoe moeders vroeger kind en werk combineerden bijvoorbeeld. Zie ook onze visie op mannen en vrouwen op het werk. Wij staan voor gelijkheid van keuze en voor het benutten van de complementariteit van mannen en vrouwen.</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>Darwin en de evolutietheorie</p> <p>Johan Braeckman</p> <p>2010</p>	<p>“In 4 hoorcolleges, goed voor 4 uur luisterplezier, schetst Johan Braeckman, professor filosofie aan de Universiteit Gent, de complexiteit en wetenschappelijke rijkdom van de evolutietheorie en belicht hij het onwaarschijnlijke belang ervan voor de manier waarop we vandaag naar de wereld kijken.” (citaat van Jurgen Slembrouck)</p> <p>http://www.johanbraeckman.be/documents/boeken&cds/recensie_cd-box_Darwin_Slembrouck.pdf</p>	<p>Wie liever niet leest, komt met deze hoorcolleges, uitgegeven door Home Academy Nederland al behoorlijk ver om de evolutietheorie te begrijpen. Je kan de cd's in de auto beluisteren.</p> <p>www.home-academy.nl</p>
<p>Het onbeschreven blad. Over de ontkenning van een aangeboren menselijke natuur.</p> <p>Steven Pinker</p> <p>2003</p> <p>(Engels origineel: The blank slate. The modern denial of human nature.)</p>	<p>Steven Pinker is in de psychologie ondertussen wellicht uitgegroeid tot één van de meest gerespecteerde psychologen, samen met mensen zoals Daniel Kahneman. Steven Pinker documenteerde niet alleen overduidelijk dat de mens over een aangeboren mechanisme beschikt om taal te verwerven en dat heel wat grammaticale regels universeel zijn, ongeacht taal en cultuur, hij legt in dit boek op verschillende manieren uit waarom wij inderdaad geen onbeschreven blad zijn. Hij legt uit waarom we zoveel angst hebben dat we een menselijke natuur hebben en minder maakbaar zijn dan we zouden willen.</p>	<p>Dit werk is van de hand van een van de 5 meest invloedrijke psychologen. Bekijk enkele van zijn filmpjes via Youtube en u weet meteen waarom we Pinker zo een ongelooflijke wetenschapper en verteller vinden (bijvoorbeeld: 'language as a window into human nature' via RSA animate).</p> <p>Link: De mechanismen die we erfdn van onze voorouders spelen nog steeds een rol in ons functioneren thuis en op het werk. Het boek verschaft opnieuw een kijk op de vergissingen uit de sociale wetenschappen (voornamelijk antropologie en sociale psychologie) en moet de lezer meer wapenen tegen dat soort fouten.</p>
<p>Briljant Cognitive Behavioural Therapy.</p> <p>Stephen Briers</p>	<p>Dit boek laat zien dat psychotherapie helemaal niet zo geheimzinnig hoeft te zijn. Het boek gaat uit van de leertheorie (daar valt wat op aan te dingen, de mens leert niet alleen door conditionering) en laat zien hoe men verschillende emoties op een andere manier ('met een ander protocol') aanpakt.</p>	<p>Het is een heel dun boek dat een gebald overzicht geeft van de meest gebruikte technieken in cognitieve gedragstherapie (CGT), de methode die het meest wetenschappelijk werd onderzocht en die voor tal van problemen superieur is aan andere therapievormen.</p> <p>Link: PerCo coacht op een aantal domeinen zoals angst en boosheid/dominantie en gebruikt hierbij protocollen uit de CGT.</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>The Origins of Virtue: human instincts and the evolution of cooperation.</p> <p>Matt Ridley</p> <p>1996</p>	<p>Deze auteur neemt ons mee op een zoektocht naar onze wortels voor samenwerking en altruïsme. Altruïsme versus egoïsme was wellicht de grootste paradox waar Darwin mee worstelde. Bovendien worden we vaak voorgehouden dat ‘beschaving maar een dun laagje is’ en dat daaronder <i>Het Beest</i> schuilgaat. Maar hoe heeft de mens dan zo lang kunnen overleven? Ridley vat 30 jaar onderzoek samen in dit boek en doet dit op een heldere en onderhoudende manier. Inclusieve fitness, parent-offspring conflict (al in de baarmoeder!), kosten-baten analyses.... Ze passeren allemaal de revue op een begrijpelijke manier. Ridley put daarbij uit heel wat verschillende disciplines: neurobiologie (en wat breindefecten doen), cognitieve psychologie (ons brein oordeelt beter over sociale kwesties dan bijvoorbeeld cijferkwesties) en ook de speltheorie. Ridley gaat geleidelijk over naar de manier waarop de mens nu in groep leeft (oorlog, handel, overheid, politie...).</p>	<p>Het boek wordt beschouwd als een klassieker in zijn domein.</p> <p>Link 1: in het interpersoonlijk circumplex vormen deze twee elementen uit de paradox de twee assen van het circumplex: agency/sociale dominantie (individueel belang) en communion/verbondenheid (altruïsme).</p> <p>Link 2: net zoals Mark Nelissen legt deze auteur uit hoe genen bepaalde karaktertrekken en gedrag verklaren, in het bijzonder dus altruïsme, empathie, moraliteit en samenwerking. Bij PerCo erkennen we de invloed van genen. We spiegelen klanten en deelnemers geen onmogelijke veranderingen voor: zo houden we er rekening mee dat persoonlijkheidstrekken bijna niet beïnvloedbaar zijn en gedrag in beperkte mate kan worden bijgestuurd (op voorwaarde dat bewezen werkzame methoden worden gebruikt).</p>
<p>De Bril van Darwin. (1) De breinmachine (2) De club van ik (3)</p> <p>Mark Nelissen</p>	<p><i>Mag het ook eens van eigen bodem zijn a.u.b.?</i> Professor gedragsbiologie Mark Nelissen (Universiteit Antwerpen) neemt ons op een bijzonder aangename en heldere manier mee over wat Darwinisme betekent voor de mens. Hoe heeft evolutie ons gekneed? Waarvoor dienen die emoties? Is jaloezie wel nuttig? Waarom domineren mannen graag vrouwen als we niet opletten? Wat kunnen we er tegen doen?</p>	<p>Wie minder graag in het Engels leest zal aan deze auteur heel wat hebben. In elk van deze drie boeken houdt de auteur een helder betoog zonder te verzanden in wetenschappelijke verwijzingen en jargon. Wie meer bronverwijzingen (naar onderzoek) wil, vind hier zijn gading niet, maar u mag ons vertrouwen als we u beloven dat zijn boek steunt op heel degelijk wetenschappelijk onderzoek. De professor gedragsbiologie heeft namelijk als missie het voor de leek verstaanbaar te maken en het waardevolle werk van Darwin aan iedereen bekend te maken!</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>Wij zijn ons brein: van baarmoeder tot Alzheimer</p> <p>Dick Swaab</p> <p>2011</p>	<p>Hersenonderzoeker, arts en neurobioloog Dick Swaab neemt je in 21 korte stukjes mee in een tocht doorheen ons meest wonderlijke orgaan, het brein. Hoe ons brein en onze persoonlijkheid zich vormen tijdens ons verblijf in de baarmoeder, hoe puberteit in elkaar zit, wat de functie van hormonen is, wat verslavingen met je doen, wat de oorzaak van tal van hersenziekten is, hoe ons moreel besef evolueerde en werkt enz. Allemaal stuk voor stuk zeer boeiend.</p>	<p>Ook wie als professional in Human Resources bezig is raden wij aan dit boek te lezen omdat in deze wereld nogal wat broodje-aap verhalen over hersenen de ronde doen. Hij legt ook een belangrijke basis voor ons denken over man-vrouw verschillen. Het inspireerde ons tot het inzicht dat mannen en vrouwen niet gelijk zijn, maar gelijkwaardig. En welke voordelen complementariteit benutten kan opleveren!</p>
<p>Why everybody (else) is a hypocrite (Rob Kurzban)</p> <p>2010</p>	<p>Dit boek van evolutionair psycholoog Kurzban is een uitermate grappig maar daarom niet minder interessant en accuraat boek over de manier waarop ons brein werkt. Hij legt op een knappe manier uit dat ons brein modulair is: het bestaat uit 'gespecialiseerde functionele netwerken' en elk van die functies van ons brein kan wel eens in conflict komen met andere breinmodules. Dit verklaart meteen waarom we niet altijd consequent zijn en dus... hypocriet zijn.</p>	<p>De recente inzichten van ons brein als een 'Zwitsers zakmes' worden op een overtuigende manier gebracht. Lichter verteerbaar dan 'The Adapted Mind'.</p>
<p>Ons feilbare denken. Thinking, fast and slow.</p> <p>Daniel Kahneman</p> <p>2011</p>	<p>Kahneman deelt (uit pedagogische redenen) ons brein in twee systemen in. Dit is dus een minder accurate opdeling dan in Kurzban's boek, maar het volstaat om uit te leggen hoe we in het dagelijkse leven onderhevig zijn aan allerlei vormen van fouten in onze beoordeling.</p>	<p>Kahneman wordt gerekend tot de top 5 van de psychologen. Steven Pinker noemt hem zelfs de belangrijkste psycholoog. Hij leverde samen met Amos Tversky een enorme bijdrage waarbij werd aangetoond dat we helemaal niet zo rationeel zijn als we wel zouden willen denken.</p> <p>Link: het helpt ons bewust zijn van de vele vormen van bias die leiden tot foute conclusies en drukt ons met onze neus op de feiten: waarom we moeten kritisch zijn en voor onze kennis beter op de wetenschappelijke methode vertrouwen.</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>The folly of fools. The logic of deceit and self-deception in Human Life.</p> <p>Robert Trivers</p> <p>2011</p>	<p>De mens tracht zich naar anderen toe heel vaak van zijn beste kant te laten zien. Maar deze misleiding van anderen is niet altijd een bewust proces. Integendeel, Trivers legt uit hoe we flink aan zelfbedrog doen en welke voordelen dit heeft. Hij legt uit dat bedrog in de natuur normaal is. Maar... elk voordeel heeft zijn nadeel en die komen in het boek ook uitgebreid aan bod. Vooral in de moderne wereld kan dit erg problematisch zijn, getuige de gevalbeschrijvingen waarbij zelfbedrog bij piloten leidde tot catastrofes of zelfbedrog leidde tot oorlog. Geniet ook van de vele aangename thema's zoals onze voorkeur voor onze eigen initialen, onze vatbaarheid voor manipulatie en bedriegers, de problemen met leugendetectortests enzovoort.</p>	<p>Robert Trivers behoort tot de top 5 van evolutiebiologen. Hij heeft heel wat zaken ontdekt en beschreven: wederkerig altruïsme, ouderlijke investering, 'parent-offspring conflict' en uiteraard zelfdeceptie. Het boek levert een enorm belangrijke bijdrage om onze psychologie beter te doorgronden en maakt komaf met een aantal duidelijke verkeerde theorieën uit de sociale psychologie (die jammer genoeg nog steeds worden onderwezen).</p>
<p>Heerlijk oneerlijk. Hoe we allemaal liegen, met name tegen onszelf.</p> <p>Dan Ariely</p> <p>2012</p> <p>Engels origineel: The (honest) truth about dishonesty: how we lie to everyone – especially ourselves.</p>	<p>Voor wie er na het vorige boek nog aan twijfelde: 100% eerlijk is wellicht niemand. Ariely laat zien hoe context onze mate van eerlijkheid kan beïnvloeden. Straffen om eerlijker te zijn werken blijkbaar niet, maar er bestaan slimme manieren om mensen eerlijker te laten zijn (bijvoorbeeld bij het invullen van hun belastingen).</p>	<p>Dan Ariely is hoogleraar psychologie en gedragseconomie. Link: er zijn een aantal interessante lessen te trekken hoe we mensen op het werk eerlijker kunnen maken – vaak door bijna kinderlijk eenvoudige oplossingen.</p> <p>De enige bedenking die bij dit boekje moet gemaakt worden is dat hij soms op basis van één beperkt experiment zware conclusies trekt. Heel gemakkelijk, vaak waar, maar vergt een kritische lezer die zich bewust is van het feit dat één onderzoek geen betrouwbaar bewijs oplevert.</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>Rond Communicatie. De mens als sociaal dier.</p> <p>Patrick Vermeren</p> <p>2013</p>	<p>Veel mensen kennen in meer of (meestal) mindere mate 'de roos van Leary'. Dit model omschrijft het menselijk 'interpersoonlijk' gedragsrepertoire. Vaak wijken trainers en populaire auteurs echter ver af van de wetenschappelijke bevindingen en maken ze er 'hun eigen ding' van, bouwen ze zelf 'gedragstesten' en</p>	<p>Hoe mensen zich onderling gedragen thuis en op het werk en de verschillende vormen van communicatie worden hierin toegelicht. Het boek is een samenvatting van heel wat 'moeilijker' boeken en laat heel goed zien waarom PerCo al geruime tijd voor het interpersoonlijk circumplex koos.</p> <p>Het boek behandelt in hoofdstuk 3 heel wat thema's die in de boeken hiervoor aan bod kwamen: evolutionaire psychologie, het evenwicht tussen egoïsme/sociale dominantie en altruïsme/verbondenheid, de modulariteit van het brein enz.</p>
<p>Rond Leiderschap. De brug tussen wetenschap en praktijk.</p> <p>Patrick Vermeren</p> <p>2009</p>	<p>Het hoofddoel van dit boek is de wetenschappelijke bevindingen inzake leiderschap samen te brengen in één boek en de link met de praktijk te leggen. Het boek is zowel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een handboek (met handige korte kaderstukjes in de marge) • Een boek dat via redeneringen en logische gevolgtrekkingen tot aanbevelingen komt • Een boek dat zowel vanop afstand kijkt naar de theorie als heel wat heel concrete aanbevelingen en voorbeelden bevat. Het boek is opgevat als een 'trechtersvorm': van heel brede beschouwingen naar erg specifieke toepassingen. 	<p>Het boek behandelt het thema leiderschap vanuit het interpersoonlijk circumplex. PerCo was er als één van de eersten bij om te laten onderzoeken of leiderschap ook niet in een interpersoonlijk circumplex kan worden gevat.</p> <p>Link: het boek vormt voor vele scholen en bedrijven een handleiding voor leiderschap. Het wordt vooral als 'naslagwerk' gebruikt om zaken op te zoeken.</p> <p>Ook verschenen in het Frans: Le Cercle du Leadership. Le lien entre la pratique et la science.</p> <p>In maart 2014 verschijnt de Engelse vertaling en derde editie (update): Around Leadership. Bridging the science-practitioner gap.</p>

Titel en auteur	Inhoud	Waarom zou u dit lezen? Wat is de link?
<p>The Adapted Mind – Evolutionary Psychology and the Generation of Culture</p> <p>Barkow, Tooby & Cosmides (en gastauteurs)</p> <p>1992</p>	<p>Dit werk betekende een bom in de wereld van de psychologische wetenschappen. Ook nu nog zijn deze inzichten niet verteerd en is maar een minderheid van psychologen, antropologen en andere wetenschappers mee met deze analyses. Het boek legt haarfijn uit waarom de meeste psychologische onderzoeksbevindingen fout gaan. Ze vertrekken namelijk van een verschrikkelijk foute assumptie: dat we als onbeschreven blad, zonder enige instincten (in tegenstelling tot andere dieren) zouden geboren worden en dat ons brein alles kan aanleren. Het boek toonde toen al aan hoe ons brein grotendeels ‘voorgeprogrammeerd’ is, met modules voor visuele verwerking, voor taalverwerving, voor zwangerschapsmisselijkheid enz.</p> <p>Diverse auteurs deden hun best om een intellectueel hoogstaande (maar toch begrijpbare) analyse te maken van het verkeerde pad dat heel wat menswetenschappers bewandel(d)en.</p> <p>Ze slagen daar met brio in!</p>	<p>Dit boek belichaamt wat Darwin voorspelde: ooit zullen psychologen beroep doen op biologie om de mens te begrijpen.</p> <p>Dit boek is geen eenvoudige literatuur en zouden we eventueel bij de literatuur voor ‘vergevorderden’ kunnen plaatsnemen. Toch raden wij u aan u hier desnoods ‘dan maar door te worstelen’. We geven u twee hoofdredenen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als u dit boek geduldig leest, dan hebt u uw kritisch denkvermogen zeker aangescherpt en zal het u opvallen hoeveel onzin er in de pers verschijnt en hoe weinig onderbouwd uitspraken over de mens vaak zijn. 2. Het is een echte <i>must</i> om de mens te kunnen bekijken vanuit een breder kader. 3,5 miljard jaar evolutie (waarvan 2 miljoen jaar als mensachtige) zorgde ervoor dat we een brein hebben dat aangepast is aan ... de Savanne en het leven als jager (man) – verzamelaar. Evolutie kan immers niet ‘vooruit’ zien en dus hebben wij geen brein dat aangepast is aan de razendsnelle veranderingen die we zelf bewerkstelligden. De laatste 100 jaar ontwikkelde onze maatschappij zich extreem snel – evolutionaire processen konden ons niet helpen, want (menselijke) evolutie kost ons letterlijk honderden generaties. Daardoor bezitten wij nu nog steeds een brein dat een aantal instincten herbergt die in beschaafde landen niet nuttig meer zijn, of ons niet helpen in bepaalde aspecten van het moderne leven (bijvoorbeeld kunnen wij goed de snelheid van een voorwerp dat men naar ons gooit ‘berekenen’ en onze hand gepast sluiten – maar we kunnen niet de beursbewegingen voorspellen). <p>Link: De mechanismen die we erfden van onze voorouders spelen nog steeds een rol in ons functioneren thuis en op</p>

het werk.

Een voorbeeld van het breder kader dat evolutionaire psychologie (EP) ons biedt: in tegenstelling tot veel motivatietheorieën houdt EP wel rekening met fundamentele menselijke drijfveren (of doen alsof ze niet bestaan) zoals onze aangeboren drang om te concurreren, voornamelijk om status – onze aangeboren behoefte om bij een groep te horen en een gerespecteerd groepslid te zijn, onze behoefte aan controle en voorspelbaarheid enz.